

ΑΛΙΣ ΛΑΠΛΑΝΤ

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΤΟΥ ΜΥΑΛΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

My name is Dr. Jennifer White
Something has happened. You can
I am 64 years old. I have dementia.
always felt. You come to and find
My son, Mark is 29. My daughter, Fiona
in the setting. an insula. sitting on a sofa
A caregiver, Magdalena, lives with me
a doctor's today. I'm not a doctor. I'm not a
on the verge of that. I look for relief.
Occasionally someone in uniform
office-like setting, long and crowded with desks and
a nurse. A hand, extended with a pill,
computers, messy with papers. No windows.
Or poised to insert the needle.

ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ ΔΙΑΒΕΤΟΥΝ

0,10 €

ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥΣ
ΣΕ ΚΟΙΝΩΦΕΛΕΙΣ ΣΚΟΠΟΥΣ
ΓΙΑ ΟΛΟ ΤΟ 2011

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ
ΤΟΥ
ΜΥΑΛΟΥ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: TURN OF MIND
Από τις Εκδόσεις Atlantic Monthly Press, Νέα Υόρκη 2011
ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Παιχνίδια του μυαλού**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Alice LaPlante
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Χρήστος Καψάλης
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Κυριάκος Αθανασιάδης
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Charles Rue Woods
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά
ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Α. & Φ. Δεληγιάννης Ο.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Κωνσταντίνα Παναγιώτου & ΣΙΑ Ο.Ε.

© Alice LaPlante, 2011

© Φωτογραφίας εξωφύλλου: Pascal Perich

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2011

Πρώτη έκδοση: Οκτώβριος 2011

ISBN 978-960-496-016-3

*Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά
και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.*

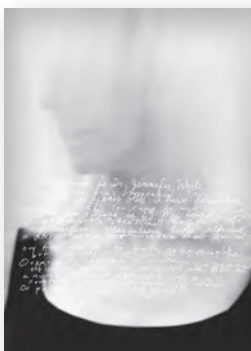
Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοίου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μαυρομιχάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiou Str.
144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

ΑΛΙΣ ΛΑΠΛΑΝΤ

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ
ΤΟΥ
ΜΥΑΛΟΥ

Μετάφραση:
Χρήστος Καψάλης

Για την Άλις Τζέιβας Ο'Νιλ ΛαΠλαντ

ENA

Κάτι συνέβη. Το καταλαβαίνεις, πάντοτε το καταλαβαίνεις. Συνέρχεσαι και βρίσκεις συντρίμια: μια θρυμματισμένη λάμπα, ένα συντετριμμένο, ολοτρεμάμενο ανθρώπινο πρόσωπο, στα όρια του να είναι αγνώριστο. Μερικές φορές, είναι και κάποιος με στολή: ένας τραυματιοφορέας, μια νοσοκόμα. Ένα απλωμένο χέρι που κρατά ένα χάπι. Ή που ετοιμάζεται να κατεβάσει μια βελόνα.

Αυτή τη φορά, βρίσκομαι σ' ένα δωμάτιο, καθισμένη σε μια κρύα, μεταλλική σπαστή καρέκλα. Το δωμάτιο δεν είναι οικείο, όμως είμαι συνηθισμένη σ' αυτό. Αναζητώ στοιχεία. Είναι ένα μέρος που θυμίζει επαγγελματικό χώρο, μακρύ, γεμάτο γραφεία και υπολογιστές, με χαρτιά παντού. Χωρίς παράθυρο κανένα.

Μετά βίας διακρίνω το άτονο πράσινο χρώμα των τοίχων – καλύπτονται από αμέτρητες αφίσες, αποκόμματα και σημειώματα. Οι λάμπες φθορισμού βγάζουν ένα φως που απλώνεται σαν πέπλο. Άντρες και γυναίκες μιλάνε· μεταξύ τους, όχι σε μένα. Κάποιοι φορούν φαρδιά ρούχα, κάποιοι τζιν παντελόνια. Και, οι περισσότεροι, στολές. Υποθέτω πως ένα χαμόγελο δε θα ήταν κατάλληλο, στην περίπτωση. Ο φόβος, πάλι, ίσως να ήταν.

Μπορώ ακόμη να διαβάζω, δεν τα 'χω χάσει τόσο, τουλάχιστον όχι ακόμη. Όχι πια βιβλία, αλλά κείμενα εφημερίδων. Και άρθρα περιοδικών, αν είναι σχετικά σύντομα. Έχω ένα σύστημα. Παίρνω μια κόλλα διαγραμματισμένο χαρτί. Κρατάω σημειώσεις, όπως στην ιατρική σχολή.

Όταν μπερδεύομαι, διαβάζω τις σημειώσεις μου. Τις έχω για σημείο αναφοράς. Μπορεί να μου πάρει ακόμη και δύο ώρες για να καταφέρω να τελειώσω ένα άρθρο στην *Τρίμπιουν*, μισή μέρα έτσι και πιάσω κάτι από τους *Νιου Γιρκ Τάιμς*. Τώρα, καθώς κάθομαι στο τραπέζι, μαζεύω ένα χαρτί που κάποιος πέταξε, πιάνω ένα μολύβι. Γράφω στα περιθώρια καθώς διαβάζω. *Αυτές είναι λύσεις της απελπισίας. Οι βίαιες συγκρούσεις συνεχίζονται. Θερρίζουν τις θύελλες που οι ίδιοι έσπειραν και θα όφειλαν να μετανοήσουν.*

Έπειτα, κοιτάζω τις σημειώσεις μου, όμως το μόνο που μου μένει είναι μια αίσθηση ανησυχίας, απώλειας του ελέγχου. Ένας μεγαλόσωμος άντρας, ντυμένος στα μπλε, κινείται από πάνω μου. Οι παλάμες του απέχουν ελάχιστα από το μπράτσο μου. Είναι έτοιμος να με αρπάξει. Να με ακινητοποιήσει.

Καταλαβαίνετε τα δικαιώματα που σας διάβασα μόλις τώρα; Έχοντας τα δικαιώματα αυτά κατά νου, επιθυμείτε να μου μιλήσετε;

Θέλω να γυρίσω σπίτι μου. Θέλω να γυρίσω στο σπίτι. Λες να είμαι στη Φιλαδέλφεια. Ήταν το σπίτι στη Γουόλντα Λέιν. Παίξαμε μπάλα στους δρόμους.

Όχι, βρισκόμαστε στο Σικάγο. Τομέας Σαράντα Τρία, Τμήμα Είκοσι Ένα. Ειδοποιήσαμε τον γιο και την κόρη σας. Έχετε το δικαίωμα ανά πάσα στιγμή στη συνέχεια να τερματίσετε τη συνέντευξη και να ασκήσετε τα δικαιώματα αυτά.

Επιθυμώ να τερματίσω. Ναι.

Μια μεγάλη πινακίδα είναι κολλημένη με σελοτέιπ στον τοίχο της κουζίνας. Οι λέξεις, γραμμένες με χοντρό, μαύρο μαρκαδόρο και τρεμάμενο χέρι, σχηματίζουν μια καμπύλη που ξεφεύγει από τα όρια του πίνακα: *Ονομάζομαι δρ Τζένιφερ Ουάιτ. Είμαι εξήντα τεσσάρων ετών. Πάσχω από άνοια. Ο γιος μου, ο Μαρκ, είναι είκοσι εννέα ετών. Η κόρη μου, η Φιόνα, είκοσι τεσσάρων ετών. Μια νοσοκόμα, η Μαγκνταλένα, ζει μαζί μου.*

Ξεκάθαρες πληροφορίες. Οπότε, τι γυρεύουν όλοι αυτοί οι άνθρωποι στο σπίτι μου; Άνθρωποι, άγνωστοι, παντού. Μια ξανθιά γυναίκα που δεν την αναγνωρίζω κάθεται στην κουζίνα μου και πίνει τσάι. Στο καθιστικό διακρίνω φευγαλέα κάποια κίνηση. Λίγο μετά, φτάνω στη γωνία του δωματίου και συναντώ ένα ακόμη πρόσωπο. Ρωτάω, Εσύ ποια είσαι; Ποιοι είναι όλοι αυτοί; *Εκείνη* την ξέρεις; Δείχνω προς την κουζίνα, οπότε γελάνε.

Εγώ είμαι εκείνη, λένε. Ήμουν εκεί, τώρα είμαι εδώ. Είμαι ο μοναδικός άνθρωπος στο σπίτι, εκτός από εσένα. Με ρωτάνε αν θέλω τσάι. Ρωτάνε αν θέλω να πάω έναν περίπατο. Μωρό είμαι; απαντάω. Έχω κουραστεί με τις ερωτήσεις. *Ξέρεις ποια είμαι, σωστά; Δε θυμάσαι; Η Μαγκνταλένα. Η φίλη σου.*

Το σημειωματάριο είναι ένας τρόπος να επικοινωνώ με τον εαυτό μου και με τους άλλους. Ή να γεμίζω τις άδειες ώρες.

Όταν τα πάντα χάνονται στην ομίχλη, όταν κάποιος αναφέρεται σε ένα γεγονός ή σε κάποια συζήτηση που δε θυμάμαι, φυλλομετρώ τις σελίδες. Είναι φορές που με ανακουφίζει το να διαβάζω τις λέξεις που υπάρχουν εκεί. Άλλες φορές, όχι. Είναι η Βίβλος της συνειδησής μου. Ζει πάνω στο τραπέζι της κουζίνας: μεγάλη και τετράγωνη, με ένα ανάγλυφο δερμάτινο εξώφυλλο και βαριές σελίδες στο χρώμα της κρέμας. Κάθε καταχώριση έχει και ημερομηνία. Μια καλοσυνάτη κურία με καθίζει μπροστά του.

Γράφει, 20 Ιανουαρίου 2009. Σημειώσεις της Τζένιφερ. Μου δίνει το στιλό. Μου λέει, *Γράψε τι συνέβη σήμερα. Γράψε για την παιδική σου ηλικία. Γράψε ό,τι θυμάσαι.*

Θυμάμαι την πρώτη αγκύλωση καρπού που έκανα. Την πίεση του νυστεριού πάνω στην επιδερμίδα, τη μικρή υποχώρηση όταν τελικά έσκισε τον ιστό. Την αντίσταση του μυ. Το χειρουργικό ψαλίδι μου να βρίσκει οστό. Και μετά, να βγάζω τα ματωμένα γάντια, τραβώντας ένα προς ένα τα δάχτυλα.

Μαύρα. Όλοι φοράνε μαύρα. Περπατάνε ανά δύο ή ανά τρεις, καθώς κατηφορίζουν το δρόμο προς τον Άγιο Βικέντιο, τυλιγμένοι με πανωφόρια και κασκόλ που καλύπτουν τα κεφάλια τους. Σκύβουν τα πρόσωπά τους, αντιμέτωποι με τον αέρα που μάλλον είναι τσουχτερός.

Βρίσκομαι μέσα στο ζεστό σπίτι μου, με το πρόσωπο κολλημένο νο πάνω στο παχισμένο παράθυρο και με τη Μαγκνταλένα

να γυροφέρνει κοντά μου. Μόλις που διακρίνω τις πελώριες, σκαλιστές, ξύλινες πόρτες. Είναι ορθάνοιχτες και οι άνθρωποι μπαίνουν μέσα. Μπροστά περιμένει μια νεκροφόρα, πίσω της είναι κι άλλα αυτοκίνητα, στη σειρά, τα φώτα τους αναμμένα.

Η Αμάντα είναι, μου λέει η Μαγκνταλένα. Η κηδεία της Αμάντα. Ποια είναι η Αμάντα; ρωτάω. Η Μαγκνταλένα κομπιάζει, κι ύστερα λέει, Η καλύτερή σου φίλη. Η νονά της κόρης σου.

Προσπαθώ. Τίποτε. Κουνάω το κεφάλι μου. Η Μαγκνταλένα πηγαίνει και φέρνει το σημειωματάριό μου. Το φυλλομετρά. Μου δείχνει ένα απόκομμα εφημερίδας:

Ηλικιωμένη Γυναίκα Εντοπίζεται Νεκρή στο Σικάγο, Ακρωτηριασμένη

Σικάγο Τρίμπιουν, 23 Φεβρουαρίου 2009

Σικάγο, Ιλινόι—Το ακρωτηριασμένο σώμα μιας εβδομηνταπεντάχρονης γυναίκας από το Σικάγο εντοπίστηκε χθες σε σπίτι, στον αριθμό 2100 της Λεωφόρου Σέφιλντ.

Η Αμάντα Ο'Τουλ βρέθηκε νεκρή στο σπίτι της, όταν γείτονας παρατήρησε ότι δεν είχε πάρει τις εφημερίδες της για σχεδόν μία εβδομάδα, σύμφωνα με πηγές που συμμετέχουν στην έρευνα. Τέσσερα δάχτυλα από το δεξί χέρι της γυναίκας είχαν ακρωτηριαστεί. Ο ακριβής χρόνος του θανάτου δεν έχει γίνει γνωστός, όμως ο θάνατος του θύματος αποδίδεται σε τραύμα που έφερε στο κεφάλι, αναφέρουν οι ίδιες πηγές.

Σύμφωνα με τις πρώτες πληροφορίες, δεν είχε κλαπεί τίποτε από το σπίτι.

Κατηγορίες δεν έχουν απαγγελθεί, όμως η αστυνομία έθεσε για ένα σύντομο διάστημα υπό κράτηση και στη συνέχεια απελευθέρωσε ένα άτομο, μετά την κατάθεση που έδωσε σχετικά με την υπόθεση.

Προσπαθώ. Όμως δεν μπορώ να ανασύρω τίποτε. Η Μαγκνταλένα φεύγει. Επιστρέφει με μια φωτογραφία.

Δύο γυναίκες. Η μία ψηλότερη τουλάχιστον τρία δάχτυλα, με μακριά, ίσια, άσπρα μαλλιά, πιασμένα σε σφιχτό κότσο. Η δεύτερη, νεότερη, έχει πιο κοντές, κυματιστές γκριζες μπουκλες που πέφτουν γύρω από ένα σμιλεμένο, πιο θηλυκό πρόσωπο. Αυτή ίσως να ήταν όμορφη, μια φορά κι έναν καιρό.

Αυτή είσαι εσύ, λέει η Μαγκνταλένα, δείχνοντας τη νεότερη γυναίκα. *Κι αυτή εδώ είναι η Αμάντα*. Παρατηρώ τη φωτογραφία.

Η ψηλότερη γυναίκα έχει εντυπωσιακό πρόσωπο. Δε θα την έλεγες όμορφη. Ούτε και χαριτωμένη. Παραείναι αυστηρό γύρω από τα ρουθούνια, στα προγούλια έχουν σχηματιστεί ρυτίδες, περιφρόνησης ίσως. Οι δύο γυναίκες στέκονται κοντά η μία στην άλλη, δεν αγγίζονται, όμως παρατηρείς μια κάποια οικειότητα.

Προσπάθησε να θυμηθείς, με παροτρύνει η Μαγκνταλένα. *Θα μπορούσε να είναι σημαντικό*. Το χέρι της ακουμπά βαρύ πάνω στον ώμο μου. Κάτι θέλει από μένα. Τι; Ξαφνικά, όμως,

νιώθω κουρασμένη. Τα χέρια μου τρέμουν. Σταγόνες ιδρώτα κυλούν ανάμεσα στα στήθη μου.

Θέλω να πάω στο δωμάτιό μου, λέω. Χτυπάω την παλάμη της Μαγκνταλένα. Άσε με ήσυχη.

Η Αμάντα; Νεκρή; Δεν μπορώ να το πιστέψω. Η καλή, η πιο καλή μου φίλη. Δεύτερη μητέρα των παιδιών μου. Η σύμμαχος μου στη γειτονιά. Η αδερφή μου.

Αν δεν ήταν η Αμάντα, θα είχα απομείνει μόνη. Ήμουν διαφορετική. Πάντοτε σε απόσταση. Το τυρί θέλει ξεχωριστό πιάτο.

Όχι πως ήξερε κανείς την αλήθεια. Τους ξεγελούσαν τα φαινόμενα, έμεναν στην επιφάνεια. Κανείς δεν καταλάβαινε την αδυναμία τόσο καλά όσο η Αμάντα. Με είδε, με λύτρωσε από τη μυστική μοναξιά μου. Κι εγώ, πού ήμουν όταν με χρειάστηκε; Εδώ. Τρεις πόρτες παρακάτω. Χαμένη στα προβλήματα μου. Την ώρα που εκείνη υπέφερε. Την ώρα που κάποιο τέρας κράδαινε ένα μαχαίρι και σίμωνε να την αποτελειώσει.

Ω, τι πόνος! Αφόρητος πόνος. Θα σταματήσω να παίρνω τα χάπια μου. Θα πιάσω το νυστέρι και θα εξαφανίσω την εικόνα της από το μυαλό μου. Θα ικετέψω να έρθει αυτό ακριβώς που προσπαθούσα να κρατήσω μακριά όλους αυτούς τους ατελείωτους μήνες: η γλυκιά λήθη.

Η καλή κυρία γράφει στο σημειωματάριό μου. Υπογράφει με το όνομά της: Μαγκνταλένα. *Σήμερα, Παρασκευή 11 Μαρτίου, είχαμε μία ακόμη δύσκολη μέρα. Κλότσησες το σκαλοπάτι και έσπασες το δάχτυλό σου. Στα εξωτερικά ιατρεία, ξέφυγες και έφτασες τρέχοντας στο πάρκινγκ. Ένας νοσοκόμος σε έφερε πίσω. Τον έφτυσες.*

Τι ντροπή.

Αποσύνθεση. Μια ζωή στις σκιές. Καθώς οι νευροϊνιδιακές μάζες πολλαπλασιάζονται, καθώς οι νευριτικές πλάκες σκληραίνουν, καθώς οι συνάψεις παύουν να εκπέμπουν σήματα και το μυαλό μου σαπίζει, εγώ έχω συναίσθηση του τι μου συμβαίνει. Ασθενής χωρίς αναισθησία.

Ο κάθε θάνατος του κάθε κυττάρου με περονιάζει εκεί όπου είμαι πιο ευαίσθητη. Εντωμεταξύ, άνθρωποι άγνωστοι μου φέρονται σαν να είμαι νήπιο. Με αγκαλιάζουν. Προσπαθούν να μου κρατήσουν το χέρι. Με προσφωνούν με προεφηβικά υποκοριστικά: *Τζεν. Τζένι*. Αποδέχομαι με πικρία το γεγονός ότι είμαι πασίγνωστη, αν όχι αγαπητή, σε ανθρώπους που μου είναι ξένοι. Μια διασημότητα!

Ένας θρύλος, στο δικό μου μυαλό.

Το σημειωματάριό μου τον τελευταίο καιρό είναι γεμάτο προει-

δοποιήσεις. Ο Μαρκ ήταν πολύ θυμωμένος σήμερα. Μου έκλεισε το τηλέφωνο. Η Μαγκνταλένα λέει να μη μιλήσω σε κανέναν, έτσι και χτυπήσει το τηλέφωνο. Να μην ανοίξω την πόρτα την ώρα που θα βάζει πλυντήριο ή θα είναι στην τουαλέτα.

Ύστερα, με διαφορετικό γραφικό χαρακτήρα, *Μαμά*, δεν είσαι ασφαλής με τον Μαρκ. Παραχώρησε το πληρεξούσιο για ιατρικά ζητήματα σε εμένα, τη Φιόνα. Ούτως ή άλλως, είναι καλύτερα το πληρεξούσιο για τα ιατρικά και οικονομικά θέματα να βρίσκεται στα χέρια του ίδιου ανθρώπου. Κάποιες λέξεις έχουν διαγραφεί, όχι, έχουν σκεπαστεί τελείως με χοντρό, μαύρο στίλο. Ποιος το έκανε αυτό;

Από το σημειωματάριό μου, ξανά:

Τηλεφώνησε ο Μαρκ, λέει πως τα χρήματά μου δεν πρόκειται να με γλιτώσουν. Πρέπει να τον ακούσω. Λέει πως πρέπει οπωσδήποτε να κάνουμε κάποιες κινήσεις για την προστασία μου.

Ύστερα: *Μαμά*, πούλησα μετοχές της IBM αξίας 50.000 δολαρίων ώστε να καλυφθεί η αμοιβή της δικηγόρου. Έχει εξαιρετικές συστάσεις σε υποθέσεις όπου κρίνεται η πνευματική ικανότητα ενός ατόμου. Δεν έχουν αποδεικτικά στοιχεία στα χέρια τους, μονάχα θεωρίες. Ο δρ Τσιέν έγραψε να παίρνεις 150mg Seroquel ώστε να ελεγχθούν τα επεισόδια. Θα περάσω ξανά αύριο Σάββατο. Η κόρη σου, Φιόνα.

Ανήκω σε μια ομάδα υποστήριξης για άτομα με Αλτσχάιμερ. Κόσμος έρχεται και φεύγει.

Σήμερα το πρωί η Μαγκνταλένα λέει πως ξημέρωσε μια καλή μέρα, μπορούμε να δοκιμάσουμε να πάμε. Η ομάδα συναντιέται σε μία εκκλησία Μεθοδιστών, στην οδό Κλαρκ. Είναι ένα κοντό, άχαρο κτίριο, γκριζο, με ξύλινους τοίχους και πολύχρωμα παράθυρα, υπερβολικά έντονα, λες και τα μωτζούρωσε μικρό παιδί.

Συγκεντρωνόμαστε στην Αίθουσα Συντροφικότητας, ένα μεγάλο δωμάτιο με παράθυρα που δεν ανοίγουν και δάπεδο καλυμμένο με πιτσιλωτό πλαστικό, γεμάτο σημάδια από τις μεταλλικές σπαστές καρέκλες. Μια ανομοιόμορφη ομάδα, πέντ' -έξι άνθρωποι, με το μυαλό μας σε διάφορα στάδια απογύμνωσης. Η Μαγκνταλένα περιμένει έξω από την αίθουσα, μαζί με όλες τις άλλες συνοδούς. Κάθονται σε πάγκους στον σκοτεινό διάδρομο, κεντάνε και συνομιλούν χαμηλόφωνα, όμως έχουν το νου τους, είναι έτοιμες να πεταχτούν επάνω και να απομακρύνουν το άτομο που έχουν στην ευθύνη τους, με το πρώτο σημάδι αναστάτωσης.

Αρχηγός μας είναι ένας νεαρός άντρας με πτυχίο κοινωνικού λειτουργού. Έχει ευγενικό και ήσυχο πρόσωπο, του αρέσει να ξεκινά τις συναντήσεις με τις συστάσεις κι ένα ανέκδοτο. *Ονομάζομαι δε θυμάμαι και είμαι δεν ξέρω τι*. Περιγράφει αυτό που κάνουμε ως τα Δύο Κυκλικά Βήματα. *Το Πρώτο Βήμα είναι να παραδεχτείτε ότι αντιμετωπίζετε ένα πρόβλημα. Το Δεύτερο Βήμα είναι να ξεχάσετε ότι έχετε αυτό το πρόβλημα.*

Κάθε φορά μάς κάνει και γελάμε, κάποιους γιατί θυμούνται το ανέκδοτο από την τελευταία συνάντηση, όμως τους περισσότερους γιατί είναι πάντα κάτι καινούργιο, όσες φορές κι αν το έχουν ακούσει.

Σήμερα είναι μια καλή μέρα για μένα. Το θυμάμαι. Μάλιστα, θα προσέθετα και ένα τρίτο βήμα. *Το Τρίτο Βήμα είναι να θυμάστε ότι ξεχνάτε.* Το Τρίτο Βήμα είναι το δυσκολότερο από όλα.

Σήμερα συζητάμε για τη *στάση*. Αυτή είναι η λέξη που χρησιμοποιεί ο αρχηγός μας. Όλοι μας έχουμε βρεθεί αντιμέτωποι μ' αυτή την εξαιρετικά αγχωτική διάγνωση, λέει. Είστε όλοι ευφυείς, μορφωμένοι άνθρωποι. Γνωρίζετε ότι τα χρονικά περιθώρια εξαντλούνται. Το τι θα κάνετε μ' αυτά τα περιθώρια εξαρτάται από εσάς. Δείξτε θετική στάση! Το να έχεις Αλτσχάιμερ μπορεί να μοιάζει με το να πηγαίνεις σε ένα πάρτι όπου δε γνωρίζεις κανέναν. Σκεφτείτε το! Κάθε γεύμα μπορεί να είναι το καλύτερο γεύμα της ζωής σας! Κάθε ταινία, η πιο συναρπαστική που έχετε δει! *Δείξτε αίσθηση του χιούμορ*, λέει. *Είστε επισκέπτες από έναν άλλο πλανήτη και παρατηρείτε τα έθιμα των ντόπιων.*

Τι γίνεται όμως μ' εμάς, τους άλλους, που νιώθουμε τους τοίχους να μας πλακώνουν; Τι γίνεται μ' εμάς που οι αλλαγές ανέκαθεν μας τρομοκρατούσαν; Όταν ήμουν δεκατριών, μία ολόκληρη εβδομάδα δεν έτρωγα τίποτε, γιατί η μητέρα μου είχε αγοράσει καινούργια σεντόνια για το κρεβάτι μου. Για εμάς, η ζωή πλέον είναι τρομερά επικίνδυνη. Σε κάθε γωνία παραμονεύουν παγίδες. Οπότε, γνέφεις καταφατικά σε όλους εκείνους

τους ξένους που κοιτάζουν να σου επιβληθούν. Γελάς όταν γελάνε και οι άλλοι, παίρνεις σοβαρό ύφος όταν σκυθρωπιάζουν. Όταν οι ξένοι σε ρωτάνε αν *θυμάσαι*, γνέφεις ξανά καταφατικά. Ή συνοφρυώνεσαι στην αρχή και έπειτα αφήνεις το πρόσωπό σου να φωτιστεί, σαν να θυμήθηκες κάτι.

Όλα αυτά είναι απαραίτητα για την επιβίωση. *Είμαι επισκέπτης από έναν άλλο πλανήτη και οι ντόπιοι δεν είναι φιλικοί.*

Ανοίγω μόνη μου το ταχυδρομείο. Έστερα, τα γράμματα εξαφανίζονται. Κάποιος τα παίρνει. Σήμερα, εκκλήσεις να βοηθήσω να σώσουμε τις φάλαινες, να προστατέψουμε τις αρκούδες, να ελευθερώσουμε το Θιβέτ.

Το αντίγραφο του τραπεζικού μου λογαριασμού δείχνει πως έχω 3.567,89 δολάρια σε έναν λογαριασμό ταμιευτηρίου στην Τράπεζα της Αμερικής. Υπάρχει ένα ακόμη αντίγραφο, σταλμένο από έναν χρηματιστή ονόματι Μάικλ Μπράουνσταϊν. Στην επάνω γωνία του χαρτιού είναι γραμμένο το όνομά μου. Το χαρτοφυλάκιο μου εμφάνισε υποχώρηση της τάξεως του 19% κατά τους έξι τελευταίους μήνες. Σύμφωνα με το χαρτί, η νέα συνολική αξία των τοποθετήσεων ανέρχεται στα 2,56 εκατομμύρια. Ο χρηματιστής έστειλε και ένα σημείωμα: *Η κατάσταση δεν είναι τόσο άσχημη όσο θα μπορούσε να είναι λόγω των συντηρητικών επενδυτικών επιλογών σας και της εφαρμογής μιας στρατηγικής ευρείας διεύρυνσης του φάσματος του χαρτοφυλακίου.*

Είναι πολλά λεφτά τα 2,56 εκατομμύρια δολάρια; Είναι αρκετά; Απομένω να κοιτάζω τα γράμματα στη σελίδα, μέχρι που αρχίζουν να θολώνουν. AAPL, IBM, CVR, ASF, SFT. Η αλόκοτη γλώσσα του χρήματος.

Ο Τζέιμς είναι πονηρός. Ο Τζέιμς έχει μυστικά. Κάποια από αυτά τα γνωρίζω, τα περισσότερα όχι. Πού βρίσκεται σήμερα; Τα παιδιά είναι στο σχολείο. Στο σπίτι δεν είναι κανείς, εκτός από μια γυναίκα που πρέπει να είναι οικονόμος ή κάτι τέτοιο. Τακτοποιεί τα βιβλία στο καθιστικό, μουρμουρίζοντας ένα τραγούδι που δε μου θυμίζει κάτι. Άραγε, ο Τζέιμς την προσέλαβε; Πιθανόν. Κάποιος πρέπει να κρατάει τα πράγματα σε τάξη, γιατί το σπίτι μοιάζει προσεγμένο, ενώ εγώ ανέκαθεν αντιδρούσα στις δουλειές του σπιτιού και ο Τζέιμς, παρότι έχει εμμονή με την τάξη, είναι πολύ απασχολημένος. Είναι συνέχεια έξω για δουλειές. Σε μυστικές αποστολές. Όπως τώρα. Η Αμάντα δεν είναι ευχαριστημένη με την κατάσταση. *Οι γάμοι θα έπρεπε να είναι διαφανείς, λέει. Πρέπει να αντέχουν όταν πέφτει επάνω τους το φως του ήλιου.* Όμως ο Τζέιμς είναι άνθρωπος της σκιάς. Χρειάζεται την κάλυψη, ανθίζει στο σκοτάδι. Την εξήγηση την έδωσε ο ίδιος ο Τζέιμς πριν από πολύ καιρό: σκάρωσε την τέλεια μεταφορά. Ή, μάλλον, την τσίμπησε από τη φύση. Και, παρότι αντιμετωπίζω με καχυποψία τις υπερβολικά εύκολες κατηγοριοποιήσεις, η συγκεκριμένη ακούστηκε πειστική. Ήταν μια ζεστή μέρα του καλοκαιριού, στο σπίτι όπου μεγάλωσε ο Τζέιμς, στη Βόρεια Καρολίνα. Πριν παντρευτούμε. Είχαμε πάει μια βόλτα μετά το δείπνο στο λυκόφως, και μόλις διακόσια μέτρα από την πίσω βεράντα του πατρικού του βρεθήκα-

με χωμένοι σε ένα πρωτόγονο δάσος, κατασκότεινο, γεμάτο δέντρα φορτωμένα με λευκά βρύα, ενώ ο ήχος των βημάτων μας πνιγόταν από τα νεκρά φύλλα που κάλυπταν σαν πάπλωμα το έδαφος. Ανάμεσα από τα δέντρα ξεφύτρωναν συστάδες από φτέρες, αραιά και πού γυάλιζε κάποιο μανιτάρι. Ο Τζέιμς έγνεψε προς ένα. *Δηλητηριώδες*, είπε. Ενώ μιλούσε, ακούστηκε κάποιο πουλί. Κατά τα άλλα, σιωπή. Αν υπήρχε μονοπάτι, εγώ δεν μπορούσα να το διακρίνω, όμως ο Τζέιμς προχωρούσε με σιγουριά και με μαγικό τρόπο ο δρόμος ανοιγόταν μπροστά μας. Είχαμε περπατήσει γύρω στο μισό χιλιόμετρο, με το φως να λιγοστεύει κάθε λεπτό που περνούσε, όταν ξαφνικά ο Τζέιμς σταμάτησε. Έδειξε κάτι. Στη βάση ενός δέντρου, ανάμεσα σε μια μάζα από κιτρινοπράσινα βρύα, ξεπρόβαλλε κάτι, απόκοσμα λευκό. Ένα λουλούδι, ένα μοναχικό λουλούδι στην άκρη ενός μακριού, επίσης λευκού, μίσχου. Ο Τζέιμς ανάσπασε. *Είμαστε τυχεροί*, είπε. *Κάποιες φορές μπορεί να ψάχνεις για μέρες και να μη το βρεις.*

Και τι είναι; ρώτησα. Το λουλούδι έμοιαζε να φεγγίζει, τόσο δυνατά ώστε διάφορα μικρά έντομα πετούσαν τριγύρω τους και τα μαγνήτιζε η λάμψη.

Ένα φυτό-φάντασμα, είπε ο Τζέιμς. *Monotropa uniflora*, η επιστημονική του ονομασία. Έσκυψε και έκλεισε το λουλούδι μέσα στην παλάμη του, προσέχοντας να μην το κόψει από το μίσχο του. *Είναι ένα από τα ελάχιστα φυτά που δε χρειάζονται φως. Για την ακρίβεια, αναπτύσσεται στο σκοτάδι.*

Πώς γίνεται αυτό; ρώτησα.

Είναι παράσιτο... δε φωτοσυνθέτει, αλλά τρέφεται από τους μύκητες και τα δέντρα γύρω του, αφήνει τα άλλα φυτά να κάνουν τη βαριά δουλειά. Από μικρός ένιωθα ένα δέσιμο μαζί του. Θα μπορούσες να το πεις και θαυμασμό. Γιατί, δεν είναι εύκολο αυτό που κάνει – έτσι εξηγείται και το γιατί δεν είναι διαδεδομένο. Το φυτό πρέπει να βρει τον κατάλληλο ξενιστή, και οι συνθήκες πρέπει να είναι ιδανικές προκειμένου να ανθίσει. Όμως, όταν καταφέρνει να ανθίσει, είναι πραγματικά εντυπωσιακό. Άφησε το λουλούδι και σηκώθηκε όρθιος.

Ναι, το βλέπω, είπα.

Αλήθεια; ρώτησε ο Τζέιμς. Το βλέπεις, πραγματικά;

Ναι, απάντησα, οπότε η λέξη έμεινε να αιωρείται στη βαριά, υγρή ατμόσφαιρα γύρω μας, σαν υπόσχεση. Σαν όρκος.

Λίγο καιρό μετά από αυτό το ταξίδι, παντρευτήκαμε χωρίς τυμpanοκρουσίες στο δικαστήριο του Έβανστον. Δεν προσκαλέσαμε κανέναν, θα μας φαινόταν σαν εισβολή σε μια προσωπική στιγμή. Το ρόλο του μάρτυρα ανέλαβε ο γραμματέας, η όλη διαδικασία τελείωσε μέσα σε πέντε λεπτά. Συνολικά, ήταν μια καλή απόφαση. Όμως, κάτι μέρες σαν τη σημερινή, όταν η απουσία του Τζέιμς μοιάζει με πληγή, λαχταρώ να επιστρέψω σ' εκείνο το δάσος, που η εικόνα του παραμένει ζωηρή και δυνατή στο μυαλό μου, όπως την ημέρα που βρεθήκαμε εκεί. Θα μπορούσα να σκύψω και να κόψω εκείνο το λουλούδι, θα μπορούσα να το προσφέρω στον Τζέιμς όταν επιστρέψει. Ένα σκοτεινό τρόποιο.

Βρίσκομαι στο γραφείο ενός Καρλ Τσιέν. Είναι γιατρός. Ο γιατρός μου, απ' ό,τι φαίνεται. Είναι ένας λεπτός άντρας, με αρχές φαλάκρας. Ωχρός, έτσι όπως μόνο κάποιος που περνά την ημέρα του κλεισμένος σε έναν χώρο με τεχνητό φωτισμό μπορεί να είναι. Καλοσυνάτο πρόσωπο. Απ' ό,τι φαίνεται, γνωριζόμαστε πολύ καλά.

Αναφέρεται σε κάποιους παλιούς φοιτητές. Χρησιμοποιεί τη λέξη μας. Οι φοιτητές μας. Λέει πως πρέπει να νιώθω περήφανη. Πως άφησα στο πανεπιστήμιο και στο νοσοκομείο μια ανεκτίμητη κληρονομιά. Κουνάω το κεφάλι μου. Είμαι τόσο κουρασμένη, που δεν έχω δύναμη να προσποιηθώ – πέρασα δύσκολη νύχτα. Μια νύχτα σε κίνηση. Πέρα-δώθε, πέρα-δώθε, από το μπάνιο στο υπνοδωμάτιο και πάλι πίσω στο μπάνιο, συνέχεια. Μετρούσα βήματα, είχα πιάσει ένα σταθερό ρυθμό στα πλακάκια, στο ξύλινο δάπεδο. Συνέχισα να βηματίζω μέχρι που πόνεσαν τα πέλματά μου.

Όμως το γραφείο αυτό γαργαλά τη μνήμη μου. Παρότι δεν αναγνωρίζω τον γιατρό, για κάποιο λόγο τα πράγματά του μου είναι γνώριμα. Ένα μοντέλο του ανθρώπινου κρανίου πάνω στο γραφείο του. Κάποιος έχει καλύψει με κραγιόν τις γνάθους, περίπου στο σχήμα των χειλιών, και μια πρόχειρη ταμπέλα από κάτω γράφει, ΤΡΕΛΗ ΚΑΡΛΟΤΑ. Το ξέρω αυτό το κρανίο. Τον ξέρω αυτόν τον γραφικό χαρακτήρα. Με βλέπει που το κοιτάζω. Τα αστεία σου ανέκαθεν ήταν κάπως ιδιαίτερα, λέει.

Στον τοίχο πάνω από το γραφείο, μια παλιά αφίσα χιονοδρομικού κέντρου γράφει *Chamonix* με ζωηρά, κόκκινα γράμματα. *Des conditions de neige excellentes, des terrasses ensoleil-*

lées, des hors-pistes mythiques. Ένας άντρας και μια γυναίκα, ντυμένοι με τα ογκώδη ρούχα των αρχών του 20ού αιώνα, περνούν στον αέρα φορώντας σκι, πάνω από μια απότομη, κατάλευκη πλαγιά, διάστικτη με πεύκα. Είναι μια ζωγραφιά, όχι φωτογραφία, αν και υπάρχουν φωτογραφίες τριγύρω, κρεμασμένες δεξιά και αριστερά από την αφίσα. Ασπρόμαυρες. Στα δεξιά, μιας νεαρής κοπέλας, όχι καθαρής, καθισμένης ανακούρκουδα μπροστά σε ένα ερειπωμένο καλύβι. Στα αριστερά, ενός άγονου χωραφιού, με τον ήλιο να διακρίνεται οριακά στον επίπεδο ορίζοντα και μια γυναίκα, γυμνή, ξαπλωμένη μπρούμυτα, με τα χέρια να στηρίζουν το πιγούνι της. Κοιτάζει κατευθείαν στον φωτογραφικό φακό. Αισθάνομαι άσχημα και αποστρέφω το βλέμμα μου.

Ο γιατρός γελάει και με χτυπά φιλικά στο μπράτσο. *Ποτέ σου δεν ενέκρινες το καλλιτεχνικό μου όραμα, λέει. Το χαρακτηρίζεις εξεζητημένο. Ο Άνσελ Άνταμς συναντά το Ντισκάβερι Τσάνελ. Σηκώνω τους ώμους. Αφήνω το χέρι του να μείνει πάνω στο μπράτσο μου, καθώς με οδηγεί σε μια καρέκλα.*

Θα σου κάνω ορισμένες ερωτήσεις, λέει. Απλά απάντησε, όσο καλύτερα μπορείς.

Δε μπαίνω καν στον κόπο να απαντήσω.

Τι μέρα είναι σήμερα;

Η μέρα που πάμε στον γιατρό.

Έξυπνη απάντηση. Τι μήνα έχουμε;

Ονομάζομαι Δρ Τζένιφερ Ουάιτ. Είμαι εξήντα τεσσάρων ετών. Πάσχω από άνοια. Ο γιος μου, ο Μαρκ, είναι είκοσι εννέα ετών. Η κόρη μου, η Φιόνα, είκοσι τεσσάρων ετών. Μια νοσοκόμα, η Μαγκνταλένα, ζει μαζί μου. Ξεκάθαρες πληροφορίες. Οπότε, τι γυρεύουν όλοι αυτοί οι άνθρωποι στο σπίτι μου; Άνθρωποι άγνωστοι παντού. Μια ξανθιά γυναίκα που δεν την αναγνωρίζω κάθεται στην κουζίνα μου και πίνει τσάι. Στο καθιστικό διακρίνω φευγαλέα κάποια κίνηση. Λίγο μετά, φτάνω στη γωνία του δωματίου και συναντώ ακόμη ένα πρόσωπο. Ρωτώ: «Εσύ ποια είσαι; Ποιοι είναι όλοι αυτοί; Εκείνη την ξέρεις;» Δείχνω προς την κουζίνα, οπότε γελάνε.

Η Αμάντα, η καλύτερη φίλη της Τζένιφερ, δολοφονείται: τέσσερα δάχτυλά της έχουν αφαιρεθεί με χειρουργική ακρίβεια. Ο κύριος ύποπτος είναι η ίδια η Τζένιφερ, που δε γνωρίζει αν το έκανε ή όχι. Η αστυνομία την παρακολουθεί στενά, αλλά εκείνη είναι εγκλωβισμένη στα παιχνίδια που της παίζει το μυαλό της. Στις ελάχιστες αναλαμπές που έχει, ανατρέχει στη σχέση της με την Αμάντα και τον άντρα της και σιγά σιγά συνειδητοποιεί ότι ίσως τελικά να είναι αυτή ο δολοφόνος...

*Ένα εξαιρετικό ψυχολογικό θρίλερ όπου οι ανατροπές
διαδέχονται με καταγιστικό ρυθμό η μία την άλλη
μέχρι την τελευταία σελίδα.*

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
ΤΑΤΟΪΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550
www.psichogios.gr • e-mail: info@psichogios.gr

ISBN 978-960-496-016-3

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 08242

ΔΙΑΒΑΖΩ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΓΙΑΤΙ ΚΑΘΕ ΒΙΒΛΙΟ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΝΕΑ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ